

Estijos lietuvė Kristina Andla su vyru estu šeimoje kalbasi lietuviškai

Estijoje veikia aktyvi lietuvių bendruomenė, kurios veikloje dalyvauja įvairių sričių specialistai. Tarp jų - iš Klaipėdos kilusi bendruomenės valdybos narė Kristina Andla, sutikusi pasidalinti įdomia savo gyvenimo istorija, kaip studijuodama suomių kalbą ne tik susipažino su savo sutuoktiniu, bet ir kardinaliai pakeitė karjeros kryptį.

Indrė PLIUŠKYTĖ-ZALIECKIENĖ

PASAULIOLIETUVIS.LT

Ar galima sakyti, kad jūsų sprendimą apsigyventi šioje šalyje nulėmė jūsų filologijos studijos su suomių kalbos specializacija? Kodėl jas pasirinkote?

Iš dalies tikrai taip. Baigdama mokyklą buvau tarsi kryžkelėje - visi dalykai sekėsi labai gerai, viskas buvo įdomu, bet lietuvių filologijos studijas su suomių kalbos specializacija pasirinkau vien dėl galimybės studijų metu išvykti pagal mainų programą studijuoti į Suomiją. Prisiminkim, jog tai buvo 1997-ieji, kuomet bet kokia galimybė išvykti už Lietuvos ribų buvo labiau viliojanti nei prestižinė teisininko ar ekonomisto specialybė. Galima sakyti, kad suomių kalba suvedė mane su vyru, kurio gimtoji šalis yra Estija ir kurioje jau beveik 17 metų gyvename.

Kaip ir kodėl po filologijos studijų nukeliavote į finansų sritį?

Po bakalauro studijų iškart nepuoliau studijuoti magistro, nes vidinis balsas vis

kartojo, kad reikia išbandyti ką nors radikaliai naujo. Kaip jau minėjau, buvau ir esu gana universali – gabumai kalboms ar literatūros pomėgis yra išlikę iki šiol, taip pat ir tikslųjų mokslų bei skaičių pomėgis laikui bėgant darėsi vis stipresnis. Studijuojant magistrą teko gilinti ir ekonomikos bei finansinės apskaitos žinias ir taikyti jas tuometiniame darbe. Jas puikiai panaudojau ir pradėjusi vyr. buhalterės karjerą Taline. Supratau, kad buhalterija neteisingai apipinta kartais per daug neigiamu įvaizdžiu, be to, tai tikrai labai plati ir įvairiapusė sritis, kuri yra labai įdomi, pilna iššūkių ir kurioje tikrai jaučiuosi kaip žuvis vandeny.

Kaip manote, tai labiau išimtis ar taisyklė, kad mūsų kartos žmonių kardinaliai keičia karjeros kryptis? Kodėl tai vyksta?

Yra toks posakis, jog išimtis patvirtina taisyklę. Aš visada tik už tai, kad žmogus gyventų visavertį gyvenimą. Didžiąją savo gyvenimo dalį praleidžiame darbuose ar savo veiklose, tad jei esame ne savo vėžėse, niekada nebūsime iki galo laimingi. Mūsų karta neturėjo tokių galimybių, o gal ir įpročių baigus vidurinę mokyklą padaryti pertrauką, pakeliauti, pamatyti pasaulio. Mes iškart stojome studijuoti, dažnai nesusimąstydami, ką ir kodėl. Esame iš dalies sovietinė karta, gyvenanti pagal tam tikrus šablonus, tad ką nors keisti nebuvo įprasta. Aš tik už tai, kad keistume ir keistumėmės, jei vidinis „aš“ neturi ramybės. Reikia jo klausyti ir nebijoti rizikuoti.

Kaip nutiko, kad persikėlėte gyventi į Estiją?

Gyvenome Vilniuje, kūrėme šeimą, turėjome savo namus, gimė pirmagimė, bet mano galvoje vis sukosi mintys, o koks gi gyvenimas ten, kur mūsų nėra. Kai dukrai suėjo beveik metukai, nutarėme tiesiog imti ir pabandyti gyvenimą Estijoje. Vyruui labai patiko Lietuvoje, bet Estija tuo metu tikrai buvo daugeliu atžvilgiu modernesnė, toliau pažengusi, paprastesnė ir turinti mažesnę biurokratinę aparatą šalis. Tuo metu jau mokėjau ir estų kalbą, turėjau draugų, tad apsispręsti buvo visai nesunku.

Kaip greitai įsiliejote į lietuvių bendruomenės veiklą? Nuo ko viskas prasidėjo?

Įsiliejau tikrai ne iš karto, nes pradžioje visgi reikėjo integruotis į estišką aplinką, auginau mažus vaikus, dirbau, socialinis gyvenimas buvo ir taip aktyvus. Kadangi vyras puikiai kalba lietuviškai, patys gana dažnai važiuodavome į Lietuvą, lietuviškumo trūkumo labai ir nejaučiau. Be to, tuo metu Estijos bendruomenės

veikla nebuvo tokia aktyvi, tad kažkaip natūraliai lietuviškumą šeimoje kūriau pati. Situacija pasikeitė, regis, 2017 m., kuomet visiškai pasikeitė ELB valdyba, į bendruomenės veiklą įnešusi visiškai kitokių vėjų. Jie smogė taip taikliai ir tiesiai, kad neįsitraukti nebuvo neįmanoma. Renginiai ir veikla, kuri vyko bendruomenėje, buvo visiškai mano stiliaus. Dalyvaudavome su visa šeima, tiesa, tik kaip žiūrovai ar dalyviai, net nesapnavau ir nesvajojau, kad vieną dieną pati aktyviai įsitrauksiu į bendruomenės veiklą. Turbūt tas mano žibančias ir nenustygstančias akis pastebėjo tuometinis ELB pirmininkas Vaidas Matulaitis ir dabartinė pirmininkė Rita Kuzminienė. Man iki šiol paslaptis, kaip jie manyje kažką išvelgė, bet buvau ir būsiu labai dėkinga už tą kavos puodelį, nuo kurio viskas ir prasidėjo.

Kodėl jums svarbu būti lietuvių bendruomenės dalimi?

Nes aš širdyje ir iki pat šaknų esu lietuvė, kad ir kur gyvenčiau. Tik mes, lietuviai, suprantame tikrą cepelinų skonį, sausio 13-osios įvykių emocijas ar krepšininkų pergalių reikšmę. Mūsų bendruomenė tikrai ypatinga ir kitokia – nesvarbu, kokio amžiaus, bet mes labai vieningi, turintys stiprų humoro jausmą ir visada ištiesiantys pagalbos ranką.

Esate Estijos lietuvių bendruomenės valdybos narė. Ką jums reiškia šios

pareigos? Už kokias veiklos sritis bendruomenėje esate atsakinga?

Man svarbus ne titulas, bet galimybė kažką atiduoti bendruomenės labui. Matyti nustebusias ir pilnas spindesio akis yra didžiausias atpildas. Aš pati atsakinga už bendruomenės renginių informacijos skelbimą bei viešinimą, registracijas į renginius, už narių sąrašus, už bendruomenės internetinį puslapį, atsiskaitymus už įgyvendintus projektus, iš dalies už finansinę pusę. Mes visi penki valdybos nariai esame taip susidirbę, kad, prireikus pagalbos, be žodžių vienas kitą suprantame ir darome viską, ko reikia.

Kur jūsų veiklumo paslaptis? Kaip spėjate ir dirbti, ir auginti du vaikus, ir būti bendruomenės valdybos narė, ir per metus perskaityti daugiau nei 50 knygų?

Aš nemoku sėdėti rankų sudėjusi. Ir nenoriu. Man patinka veikti, esu žmonių žmogus, nors kartais atrodo, jog norėčiau pasislėpti negyvenamoje saloje, bet tuomet prisimenu, kad bijau visokių vabalų ir gyvačių, nemoku plaukti, į palapinę mane įkištų nebent surištą, tad geriausiai jaučiuosi ten, kur esu dabar. Be to, esu pati didžiausia pasaulyje planuotoja, tai tikrai padeda išsilaikyti vėžėse. Prie visų mano veiklų reikia paminėti ir tautinius šokius bei aktyvų sportą – tai man padeda palaikyti balansą tarp aktyvios darbinės finansinės veiklos, šeimos ir bendruomenės.

Kas jums yra knygų skaitymas?

Knygos – tai mano pati didžiausia silpnybė nuo vaikystės. Aš neįsivaizduoju savo gyvenimo be jų. Pati geriausia terapija, poilsis ir laikas sau. Skaitau visur ir visada. Kai manęs paklausia, kaip aš taip gerai išmokau estų kalbą, atsakymas paprastas – skaitydama knygas ir bendraudama. Kasmetinė Knygų mugė Vilniuje – man antrosios Kalėdos. Mėgstu tradicinę, spaustuvėje atspausdintą knygą, susitikimuose su autoriais pamirštu visą aplinkinį pasaulį, o knygos tuomet man įgauna visiškai kitokią prasmę. Meilę knygoms ir skaitymui įskiepijo mano tėtis. Be galo džiaugiuosi, jog šitas genas persidavė ir mano dukrai, kuriai, kaip ir man, geriausia dovana – knyga.

Kokiomis kalbomis skaitote?

Skaitau lietuvių, estų ir anglų kalbomis.

Papasakokite apie lietuvių bendruomenės veiklą plačiau. Kokias programas ar veiklas ji vykdo? Kaip bendradarbiauja su Lietuva?

Estijos lietuvių bendruomenė – visuomeninė ne pelno organizacija, savo veiklą vykdanči išskirtinai savanoriškais pagrindais, arba, kaip mes mėgstame sakyti, tai patriotiškų ir visuomeniškų tautiečių sambūris. Bendruomenę sudaro tikrieji nariai, užpildę ELB nario anketą ir mokantys kasmetinį nario mokestį. Šiuo metu turime 69 aktyvius tikruosius narius, bet bendruomenę bendresniu požiūriu sudaro apie 200 tautiečių. Nors pagal skaičių Estijos lietuvių bendruomenė nėra didelė, narių amžius ir interesai tikrai labai skirtingi. Bendruomenės branduolį sudaro mokslo, kultūros, medicinos, sporto, finansų, verslo sričių specialistai.

Vienas iš pagrindinių ELB tikslų – puoselėti lietuvių kalbą, kultūrą ir tradicijas, o kartu ir tiesti tiltus tarp Estijos ir Lietuvos. Ir visa tai darome organizuodami kokybiškus ir išskirtinius renginius savo bendruomenės nariams bei svečiams. Kartelė užkelta labai aukštai. Turime savo kasmetinius tradicinius renginius, tokius kaip Lietuvos diena Taline. Ją organizuojame gegužės pabaigoje ir kviečiamės skirtingus tautinių šokių bei dainų ansamblius, kurie ne tik patys pasirodo, bet ir visus šventės dalyvius pašokdina, išmoko liaudies žaidimų bei dainų. Rengiame tą dieną įvairias edukacijas, tokias kaip šakočio kepimas ir degustavimas, tautodailės dirbtuvės, taip pat kviečiamės sūrininkus, mėsainikus iš Lietuvos. Lietuvos dieną Taline visuomet vaišinamės cepelinais, kibiniais, lietuviška duona, sūriu ir kitais lietuviškais gardumynais. Šis renginys yra bene laukiamiausias ne tik bendruomenės narių, bet ir jų šeimos narių. Lietuvos dieną Taline rengiame ne tik sau, tokiu būdu stengiamės Estijos gyventojams parodyti, kas ta Lietuva ir jos žmonės, supažindinti su savo tradicijomis ir įpročiais.

Trečius metus iš eilės birželio mėn. organizuojame Žygiadienius, kurių metu per aktyvią veiklą stengiamės skatinti Estijos lietuvių bendruomeniškumą ir pilietiškumą.

Kartą per metus kviečiame Estijos lietuvius į pačių įvairiausių lietuvių atlikėjų koncertą ar kitokį kultūrinį renginį, pavyzdžiui, Giedrės, Andriaus Mamontovo koncertus, kultūrinius renginius, prisimenant Vytautą Kernagį ar Ireną Veisaitę, Vilniaus 700 jubiliejinį renginį, susitikimus su Ryčiu Zemkausku, Bernardu Gailiumi, Gina Viliūne, Norbertu Černiausku, Živile Kropaite-Basiule, Jurgiu Pakeriu, Marija Drėmaite, Aurimu Švedu, Pauliumi Gritėnu ir t. t.

Tradiciinis Teatradienis – tarsi paankstintos bendruomenės Kalėdos. Visuomet jį organizuojame vėlyvą rudenį, kuomet estiškas oras mūsų nelepina. Svečiuose esame turėję Keistuolių, Atviro rato ir O. Koršunovo teatrus.

Bendruomenės nariai – aktyvūs Pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyviai. Pernai Druskininkuose vykusiose XI žaidynėse dalyvavome krepšinio, stalo teniso, šiaurietiško ėjimo, orientavimosi, jėgos trikovės, teniso, badmintono, boulingo, šaudymo varžybose ir iškovojo net 9 medalius. Bendruomenėje aktyvių mamų dėka veikia vaikų klubas, kuris renkasi vieną kartą per mėnesį ir mažuosius lietuviukus moko žaidimų, dainų ir šokių.

Ypatingo paminėjimo vertas mūsų pasididžiavimas – Knygų klubas, įsikūręs jaukiose Lietuvos ambasados patalpose. Knygų klube turime apie 700 pačių įvairiausių lietuviškų knygų, kartą per mėnesį rengiame susitikimus, kuriuose galima pasiskolinti knygą, pabendrauti prie arbatos puodelio, taip pat rengiame ir neformalius susitikimus su įdomesniais bendruomenės nariais, lietuvių autorių knygų vertėja į estų kalbą, vyksta Užgavėnių vaišių ragavimas ar kavos degustavimas. Tai neformalus laikas pabendrauti, ramiai pasimėgauti naminiu pyragu bei pažintis su naujai atvykusiais. Visuomet laukiame visų lietuvių, nesvarbu, ar jie mūsų nariai, ar tik laikinai atvykę.

Kaip žinia, renginiai patys nepasidaro. Be didelio entuziazmo, reikalingas ir finansavimas. Bendruomenės renginių biudžetą sudaro tikrojo ELB nario mokestis ir savanoriškos aukos, taip pat aktyviai rašome projektus įvairioms Lietuvos ir Estijos organizacijoms ir norime labai pasidžiaugti, kad Lietuvos užsienio reikalų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Estijos Integracijų fondas pasitiki Estijos lietuvių bendruomene ir kasmet remia mūsų veiklą.

Ypatingą paramą ir didžiulį norą nuversti kalnus jaučiame iš Lietuvos ambasados Estijoje. Vieni mes nieko nepadarytume, tad turėdami tokį užnugarį ir tvirtą petį, kokį suteikia ambasadorė Raimonda Murmokaitė su kolegomis, galime drąsiau pasvajoti ir apie dar didesnius dalykus.

Kokia jūsų šeimoje pagrindinė kalba? Keliomis kalbomis kalba jūsų vaikai? Kas jiems yra Lietuva?

Mūsų šeimoje pagrindinės kalbos yra dvi – lietuvių ir estų. Aš su vaikais kalbu lietuviškai, vyras su vaikais – estiškai, vaikai tarpusavy – estiškai, mes su vyru – lietuviškai. Abu vaikai puikiai kalba lietuviškai, o Lietuva jiems – antrieji namai.

Tas jausmas atsirado natūraliai, neforsuojant. Po ilgesnės pertraukos vykstant į Lietuvą girdžiu visada nekantrumą vaikų balse – kada gi važiuosime, kiek dar liko laukti. Jie puikiai bendrauja su seneliais, giminėmis, pažįsta lietuviškas tradicijas, tapę vyresniais, pajuto pasididžiavimą, jog jie ne tik estai, bet ir lietuviai. Be to, abu turi abiejų šalių pilietybes, tad Lietuvos mūsų šeimoje tikrai daug.

Kuo skiriasi lietuviai Lietuvoje, lietuviai Estijoje, estai Lietuvoje ir estai Estijoje?

Estijos lietuviai – labai išskirtiniai. Nedaug pažįstu lietuvių kitų šalių bendruomenėse, bet mūsų lietuviai be galo inteligentiški, draugiški, empatiški, nuoširdūs ir šilti. Skirtingai nuo Lietuvoje gyvenančių, Estijos lietuviai moka ir mėgsta džiaugtis paprastais dalykais. Eilinį susitikimą Knygų klube mokame paversti šaunia popiete prie kavos puodelio, kai gimsta ne tik diskusijos apie perskaitytas knygas, bet ir apie aplankytas svečias šalis, gimusius anūkus ar išgirstą koncertą. Mes, čia gyvenantys, esame tikrai daug ramesni, galbūt mažiau šnekame, bet, kaip ir estai, daugiau darome. Kartą maža estė mergaitė, dalyvavusi Lietuvos dienoje Taline ir pamačiusi šokančius ir dainuojančius Estijos lietuvius, užtikrintai pasakė: „Aš irgi noriu tapti lietuve!“

Koks jūsų santykis su Lietuva dabar?

Lietuva buvo ir liks mano namai. Lietuvoje mano tėveliai, sesers šeima, draugai, visa mano plati ir labai man svarbi giminė. Be galo myliu Estiją ir jos žmones, kurie man suteikė ne tik šeimą, draugus, bet ir puikias karjeros galimybes, turiningą, įdomų bei aktyvų gyvenimą, bet esu lietuvi ir tokia liksiu, kad ir kur gyvenčiau. Kartais su vyru pasvajojam, o gal kada nors, žiloje pensijoje, gyvensime mano gimtojoje Klaipėdoje ir mėgausimės Baltijos jūros ošimu. Kas čia žino, gyvenimas juk nenuspėjamas.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

